

GAZETA WARSZAWSKA

W ŚRZODE DZIA 20. LUTEGO ROKU 1788.

Z Warszawy dnia 20. Lutego. Gazeta Dworska Wiedeńska, pod dniem 30. zeszłego Miesiąca, te w sobie zawiera słowa: „Dziś rano, „pie wsza Dywizya Obozowego „Ekwipażu Cesarza Jmci, ruszyła „do Armii do Węgier; druga Dy- „wizya po jutrze ma wyruszyć.”

Z Kwatery Głównej Xiążęcia de Coburg w Sniatyniu dnia 10. Stycznia. Końce naszego Kordonu y Reszyskiego, tykają się już, y są złączone. Turcy dotąd jeszcze wycieczek zadnych w nasz kraj nie czynili. Przy ich woysku, widac wielu Tatarow y Kozakow Zaporowskich, ktorych ostatnich, Porta bronią y mundurem opatrzyła.

Od Granic Tureckich d. 16. Stycz: W. Sultan do wszystkich wiernych Muzulmanow w Bosnii wydał rozkaz łączenia się przeciwko Zbuntowanemu Bafzy de Scutari Mahmud. Pewny Kapidży Bafza, aktualnie w drodze z Carogrodu już będący, ma zlecenie przystawienia głowy Bafzy de Travenick, ktorego w Stambule pocztyują za sekretnie sprzyjającego Bafzy de Scutari.

Od Granic Tureckich d. 25. Stycz: General - Leytnant y Generalny Kommissarz Woienny, Michał Potemkin, z Elizabethgrad do Petersburga przyjechał, dokąd też Paweł Potemkin General - Leytnant y Gu-

bernator *Kaukaskiej* Gubernii przybył; Xiaże zaś *Potemkin* w *Elizabetgrad* ieszcze bawi, y niedawno z Xiażęciem *Repninem* podróż odprawiał do *Chersonu*.

Imperatorowa Jeymć *Rossyjska* raczyła Generalowi *de Suwarow* Order *S. Jędrzeia*, a Generalowi *de Tökelli* Order *S. Włodzimierza* Pierwszey Klasy konferować.

Rzeka *Dniepr*, tak tego zamarzyła teraz, iż ciężką Artyleryą przez nią prowadzić można.

Garnizon w *Kinburn* czterma *Rossyjskiemi* Reymentami Infanteryi wzmocniony został.

W *Krymie* naleziono Kolekcyą złotych y srebrnych medalów, Królów nad Cieśniną Morską *Cymmeryjską*, które ile wiadomo, po najbogatszych nawet Gabinetach Medalów, rzadko nayduią się.

Od *Granic Tureckich* d. 26. *Stycz*: Cesarzski Internuncyusz w *Carogrodzie*, od niejakiego czasu, iuż nie ustnie z *Dywanem* y *Ministrami* *Porty*, ale na *Pismie* tylko miewa konferencye.

Z *Węgier* mamy wiadomość, że *Kuryer* Cesarzski z *Carogrodu* wysyłany, mający przybyć do *Semlina* naypoźniej dnia 6, tego *Miesiąca*, ieszcze nie przybył dnia 9. To opóźnienie, musi coś wielkiego znaczyć, zwłazcza, że do *Belgradu* wszystkie listy *Carogrodzkie* iuż doszły.

Turcy głoszają, że sam *W. Soltan*, czyli *Cesarz Turecki*, ma w osobie swojej przybyć do swojego *Woy-*

ska; y stanie na czele ogromney swey Armii, która ma mieć *Piechoty* 207,400. a *Jazdy* 240,000. nie licząc *Woyska Auxyliarnego Tatarow*, y niejakich dwuch *Xiażąt Perskich*, z których jeden daie żołnierzy 30,000. a drugi 20,000. pod tą kondycyą, ażeby *Cesarz Turecki*, uczynił ich *Bajzami Trajtułnemi*, na co iuż *Porta* zezwoliła y *Patenta* im na tę *Godność* posłała.

Od *Dunaju* d. 26. *Stycz*: Dowiadujemy się teraz, że *Reymenta* stojące w *Sklawonii* pod *Kommandą* *Generała Claisait*, d. 14. tego *Miesiąca* odebrały *Ordynans* do *Marszu* przeciwko *Belgradowi*.

W liście z *Temeswaru* pisanym czytamy, że część *Woyska Austryackiego* weszła do *Bosni*, dla opanowania pewnego miejsca, od *Banialuka* niedaleko.

Z *Wiednia* dnia 26. *Stycznia*. *Turcy* mieli *Cesarzowi* *Jmci* dobrowolnie ofiarować ustąpienie *Belgradu*, y pewney części *Serwii*, ale *Cesarz Jmć* (oproc z pogodzenia naprzod *Rossyi*) żądał ieszcze kilka *Millionów* za wielkie swoje kofzty, na przygotowanie do wojny łożone, *Angielski* y *Francuski* *Ministrowie* w *Wiedniu*, starali się naklonić *Cesarza Jmci* do łagomniejszych *Punktów* do ugody, ale *Monarcha* zdaie się być postanowiony mocno, do ukrócenia uporu *Turkow*, y do dopomagania *Imperatorowej Jeymci Rossyjskiej*.

Właśnie teraz wiadomość odbieramy, iż stojące w *Sklawonii* *Rey-*

S U P L E M E N T

DO GAZETY WARSZAWSKIEJ

Wę. SRZODE DNIA 20. LUTEGO ROKU 1788.

Z Londynu d. 18. Stycznia. Rodziny Królowej Jeymci dziś przypadające, z okazałością wielką w *St. James* były obchodzone. Pokoie u Dworu barzo były liczne. Na 50. nowych karet stało na dziedzińcu Pałacowym y przed Pałacem. Karety, w których Królewicowie *Xiąże de Galles* y *Xiąże de Torck* do Dworu przyiechali, nadzwyczajnie były piękne. Małżeńsi w paradnych sukniach przefadzali się jeden nad drugiego. Królewic *Wilhelm*, o którym głoſzono, że y on ziedzie na tę Uroczystość, z *Plymouth* iezcze nieprzyiechał.

Hiszpani Potęgę swą Morską znacznie powiększyli, y od zawarcia Pokoju ostatniego, 11. Okrętów Liniowych na wodę spuścili, między ktoremi są 3. od 3. mostów; 2. od 110. y jeden od 96. harmat.

Z Antwerpii d. 14. Stycz.: Wyprowadzenie się Patryotycznych z *Holandyi*, nie ustaie iezcze. Przez to Miasto y tuteyż okolicę, przeciągneło iuz na 16. do 17,000. Osob, z których na 900. tu oſiadło. Naywięcey zaś do *Francyi* ciągnie.

Z Paryża d. 25. Stycz.: Remonstracye Parlamentu tyczące się odmian w Edykcie względem *Protestantów*, Krol Jmć łaskawie przyjął, y kazał Edykt odebrać nazad, dla uczynienia w nim niektórych odmian podług żądania Parlamentu; dopiero Edykt poprawiony, do Reſtrowania posłany będzie, co dnia 29. ma nastąpić.

Kardynał *de Luynes* Arcybiskup *de Sens*, Kawaler Orderu *S. Duha*, *Membrum Francuskiej Akademii* &c: umarł tu w roku 85. wieku swego.

W *Cherbourg* gwałtowny szturm szkodę nieiaką uczynił w tamiecznych portownych *Konach*. Parlament *Burdygalski* odebrał rozkaz stawienia się do *Wersalu* w Deputacyi złożoney z 48. osob.

W zeszłym roku narodziło się tu 20,578. Umarło 18,139. Ślub wzięło par 5,505. Do stanu Duchownego wstąpiło 107. osob. Podrzućków 5912. rachowano.

Z Bruxelli dnia 24. Stycznia. Już tedy W. Rada *Brabantzka* dnia 21. zarejestrowała Cesarzkie Rozrzadzenia pod dniem 1. Kwietnia zeszłego roku. Graf *de Trautmansdorf* potrzebne do utrzymania powszechney spokojności dyspozycyę był uczynił; ale przy nacisku wielkim, gdy Pospolstwo kamieniami ciskało na maszerującego na czele officera, dano ognia, y trzech dowodzców zabito, a 5. raniono. Rada od godz: 9. ranney, aż do północy była zgromadzona.

Z Lowanium d. 20. Stycz: Do dnia dzisieyszego żaden ieszcze z Klerykow nie stawil się do *Generalnego Seminarium*. Zawczora, nasza Akademia, nowe Remonstracye posłała do *Bruxelli*.

Z Lowanium d. 24. Sty: *Facultas* Teologiczną, Prawa Duchownego, y *Artium*, oparty się rozkazowi Cesarzkiemu względem *Generalnego Seminarium*; *Facultotes* Prawa Cywilnego y Lekarska, uprosiły sobie czas na deliberacyę.

Z Paryża d. 28. Stycz: Król Jmć Prynceypalnego Ministra, Arcybiskupa *Tolosanskiego* nominował na Arcybiskupstwo *de Sens*, iako bliżey Dworu położone, wakujące po śmierci Kardynała Arcybiskupa *de Luynes*. Ponieważ dochody Arcybiskupstwa *de Sens*, są daleko mnieysze, aniżeli Arcybiskupstwa *Tolosanskiego*, przeto Król Jmć Prynceypalnemu Ministrowi bogate ieszoze Opactwo *de Corbie* konferował. Arcybiskup *d' Aix JX. de Boisgelin* postąpi teraz na Arcybiskupstwo *Tolosanskie*.

Z Lille w Flandryi pod dniem 24. tego miesiaca piszą, iż tam iest przyślany rozkaz przygotowania wszystkich Kozzar y domow nawet w Miescie, dla lokowania żołnierzy. Poblizsze nawet wioski odebrały ordynans gotowania kwater dla Kawaleryi. Nasi Politykuiący, niewiedząc o przyczynie tego ordynansu, wysilają się na domysly rozmaite.

Z Londynu d. 22. Stycznia Podług naynowszyey Specyfikacyi od Admiralicyi wydanej, składa się nasza Potęga Morska teraz z 120. Okrętów Liniiowych, 14. od 50. harmat; 154 Fregat, Szalup, y Kutter; ogułem z 288. Statków.

Z Amsterdamu d. 26. Stycz: Patryotyczni znowu zaczynają przez rozmaite fałszywe pogłoski rozsiane, od nich, w zamieszanie wprawiać lud y dawać okazyę do rozruchow. Dotąd różnili byli, że *Prusacy* iuz po iutrze z *Holandyi* ustepią, a gdy to się niesprawdzilo, mówią oni, że *Francuskie* woyska z Reymentem nowo - wystawionym *Royal-Liégeois*, złożonym po więkšzey części z Patryotycznych *Holenderskich*, w aktualnym iuz są marszu, dla wsparcia interesu Patryoty-

eznych. Chociaż ta wieść jest zmyślona, czyni jednak u nieświado-
mego ludu impresyą, y sprawuje zamieszanie. We wtorek wieczor-
em przybyło tu 400. Kanonierów; w okolicy naszej najduią się tak-
że niektórzy Kanonierowie, y słyhać, że po różnych miejscach, iako
to od strony *Leydy*, przy *Scheveningen* &c: kilka bateryi ma być u-
sypanych.

Z *Bruxelli* d. 26. *Stycz*: Klerycy *Seminarium Dyecezanego de Gand*,
niechcący (iakośmy niedawno pisali) iść do *Generalnego Seminarium*,
odebrali od swoiey Zwierzchności iak naysurowszy rozkaz, ażeby we
24. godzinach wyszli z swego *Diecezanego Seminarium*. Zadość uczy-
nili temu rozkazowi; lecz żaden z nich do *Generalnego Seminarium*
nieposzedł, ale wszyscy do swych Rodziców, lub Krewnych powrocili.
Co y innych *Dycezyi* Klerycy już uczynili.

Podobny rozkaz posłany był y do Kardynała *Prymasa* Arcybi-
skupa *de Malines*, z Listem przyłączonym od famego Cesarza, zakazu-
jąc Professorom *Diecezanego Seminarium*, ażeby nieważyli się u siebie
dawać Lekcyi *Teologicznych*, a to pod karą pieniężną. Kardynał *Pry-
mas*, tego rozkazu nieprzyjął, y pisał do famego Cesarza Jmci, List w
następujących słowach:

Konfiliarz Fikalny Wielkiey Rady *de Malines*, oddał mnie List Waszey Cesarzkiej Mo-
ści, piśany dnia 17. tego Miesiąca. Z wielkim moim żalem wyczytałem w nim, że Wasza Ce-
sarzka Mość, masz mnie za nieposłusznego y wyłamującego się z Jego rozkazow. Wszakem się
nigdy inaczey danymi mi rozkazom nie sprzeciwiał, iak tylko odważając się iak naysurowszy
niey przelozyc Waszey Cesarzkiej Mości, iż tak obowiązek Urzędu mego Biskupiego, iako też
Prawa moiey Stolicy, tudzież Świętość moiey Przysięgi, żadną miarą niedozwalały, ażebym się
przykładał y czwalał na ustanowienie *Generalnego Seminarium*. A do tego, iak naywyraźnieysze
Przykazanie Boskie, obowiązuie wszystkich Biskupow, do pilnowania Nauki Religii; a to na mocy
sławnych owych słow Chrystusa Pana, rzeczonych do Apostolow y do ich Naszczepow, w Ewan-
gelii *Mateusza* 28. *Data est mihi omnis potestas in Caelo & in Terra. Euntes ergo
docete omnes Gentes, baptisantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti; docentes eos ser-
vare omnia, quaecumq; mandavi vobis.* (Dana mi jest wszystka władza na Niebie y na Ziemi. Idąc te-
dy, nauczajcie wszystkie Narody, chrzcząc je w imie Ojca, y Syna, y Duchu Świętego; nauczając je
chowac wszystko, cokolwiek wam przykazałem) jest to przykazanie, całą mocą Syna Bożego wpar-
te, y tak nader jasne, że ja w żadnym czasie nie moge się od tego uchylić, abym go niezach-
ował. Nigdy więc tego zdania do głowy moey niedopuszczę, ażeby Wasza Cesarzka Mość,
niemożność moię w przykadam się do ustanowienia *Generalnego Seminarium*, miał sędzić za
nieposłuszeństwo ku swym rozkazom. Sądzę albowiem, że iak we wszystkich moich krokach,
gawtżę oddawałem Cesarzowi, co jest Cesarzkiego; tak teraz nayduię się w nieuchronnym obowiąz-
ku, oddać Bogu, co jest Boskiego. *Mam honor &c.*

Z *Gand* d. 26. *Stycznia*. Piąciu Opatow *Flandryi Zachodniey*,
zjechało się na Radę, zokoliczności odebranego rozkazu, ażeby mło-
dych Zakonnikow posyłano do *Seminarium Generalnego*. Decyzya na
tey Radzie stanęła następująca: *Lepiej być zniszczonym cudzą gwalto-
wną ręką, aniżeli swą własną przykładać się do tegoż zniszczenia, posyła-
jąc młodych Zakonnikow między Syzmatyków*

Zdanie *Doktrynalne* Kapituły *Antwerpskiej*, obszernemi przyczy-
nami y dowodami wsparte, tenże sam uczyniło zarzut przeciwko no-
wemu Funduszowi *Generalnego Seminarium*.

DONIESIENIE Z WARSZAWY DNIA 20. LUTEGO R. 1788.

W tutejszey Drukarni Nadwor: JKMcI y P. Kom: Edu: Nar: wyszły z druku *O Nabo-
żeństwie do Serca JEZUSOWEGO* Kazania ś. p. JX. Iozefa *Płockackiego* sławnego za nalez-
czych czasów tak z świętobliwości życia, iako z rzadkiej wymowy niedawno zmarłego Kaza-
nodzieie. Kofztuig na kleiowiny Papierze (Zl: 5.) Znajdują się tegoż dawniey wydane Kazania na Po-
święcenie Kościoła (Zl: 3.) Pozostałe inne na Święta y Niedziele w teyże Drukarni zostają
pod pralą.

Kamienica po niegdy Si: Janie *Brandzie* Stolarzu pozostała, na Jurydykcyi *Ordynackiej*
przy Ulicy *Nowy Świat* Nro 1505. stojąca, z słayniami murowanemi, y Dworkiem drewnianym
w tyłach wystawionemi, tudzież ogródkiem w tyłach będącym, z meblami w pokojach, z powodu
długow pod konkurs poddana przez Rezolucyą Urzędu Burm: Radziec: Jurydykcyi *Ordyna-
ckzey*, na sprzedaż iest deklarowana, którey licytacya z Prorogacyi po trzeci raz uczynioney, w
mieyscu Sądowym dnia 27. Lutego Roku 1788. o godz: 3. po południu odprawiać się będzie. Ży-
czący nabyć, może wcześniy swą offerencyą w Kancelaryi Urzędu *Ordynackiego* zapisać y termi-
nu licytacyi wyzey oznaczonego attentowować.

Część I. *Dziennika Handlowego* Roku Trzeciego; zajmująca zwyczajne swe Artykuły,
wyszła już z druku, po którą raczą JJ. PP. Prenumeratorowie z kwitami przysłać do Expedycyi
tegoż *Dziennika* na Krakow: Przedm: Nro 458. Gdzie zawize można prenumerować na to Dzie-
ło, placąc wedle zwyczajney onego ceny: to iest bez Poczty na rok Zl: 18. a z Poczta
Zl: 24.

W Księgarni P. *Kocha* znajdnie się: imo. Droga każdego prawowierneego człowieka, na-
przed do życia Chrześciańskiego, a potom do szczęśliwey śmierci prowadząca opraw: Zl: 3.
do. Kawaler y Panienska oboie w młodości zle wychowani alla rust: Zl: 1. gr: 15. 3to. Geografia
krotka na lekcyę podzielona dla natki młodzi alla rust: Zl: 4. 4to. Kazania w dni Uroczystości Maryi
Panny w różnych Kościołach przez X. Agnela od Ofiarowania Maryi Karmelitę Bołego Kazno-
dzieie miane in 8vo alla rust: Zl: 2. gr: 15. 5to. Kazanie o życiu miękim y roskoloznym w Piątki
Marcowe w Kolegiacie Warszaw: przez tegoż X. Agnela miane alla rust: Zl: 1.

Z dyspozycyi Urzędu Radz: Miasta *Skaryszewa* przy *Warszawie* iest podniesiony konkurs na
Instancyą Instygatora po Wierzycielow y Sukcessorow zmarłego Iozefa *Obrembskiego* w tymże
Mieście zmarłego, po którym zostały Rzedy, zegarki, kobierce, obicia, y inne mobilia; wzman-
kowany *Obrembski* miał służyć niegdy u IP. *Karasia* Marzałka Dworu JKMcI. Tego Konkursu ter-
min drugi do stawienia się Sukcessorom y Wierzycielom iest d. 26. Lutego.

Obwieścić się Sukcessorow niegdy Si: Fryderyka *Berlinera* tu w *Warszawie* bezdzietnie
zmarłego, ażeby na mocy Dekretu Juryz: Dziekań: y Kapit: d. 15. Stycz: 1788. zapadłego, z Doku-
mentami pokrewienstwo dowodzającymi, w tymże Sądzie stawili się; inaczey częśc 4ta majątku po rze-
zonym Fryd: *Berlinerze* pozostałego, mającym Przywilej *juris Caduci* wydana y przyładzoną
będzie.

Z mocy Dekretu Radzieckiego M. S. W. Kamienice JJ: XX. *Teatynow Warszaw* Mcb w
wzylkieni Rezydencyami, calym zamurowaniem y gruntem Dziedzicznym, oraz z meblami,
pod tradycyę podzielenni, dla przewyższających długow pod konkurs podpadłe determinowane
zostały, za poprzedzającą taxą urzędową na sprzedaż publiczną przez Licytacyą; która na Ratu-
szu MSW. dnia 28. Lutego R. 1788. odprawiać się będzie. Ktoby sobie życzyi onych kupienia,
w czasie takowey licytacyi stawić się zechce.

P. *Selmand* rodem *Francuz*, ofiaruje się dawać Lekcyę w swoim ięzyku, iako też w pifa-
niu y w Arytmetyce. Umie też cokolwiek y po *Polsku*. Stoi na *Piwney* Ulicy, Nro 119. w Ka-
mienicy JP. *Grotow*.

menta pod Komendą Generała do *Clairfait* dnia 14. tego miesiąca, przez sztafetę otrzymały ordynans posunięcia się ku *Balgradowi*.

Wiadomości z *Carogrodu* donoszą, że *Kapitan Basza*, równie jest gorliwy za wojnę, iak y *W. Wezyr*, tudzież ma nadzieję, że *Hiszpania* nieprzepuści przez *Cieśninę Gibraltarską Floty Rossyjskiej* do *Szrodziemnego Morza* przeznaczoney, sam zaś spodziewa się z *Flotą swoją na Czarnym Morzu*, trzymać *Flotę tamiczną Rossyjską*, podczas *Operacyi Woyska lądowego*, w mocy należytey.

Do *Baniauka* y jego okolicy, na 20,000. *Turków* już miało przybyć.

Z *Hamburga* dnia 5. *Lut.*: Potwierdza się nowina, że *Turcy* własne *Magazyny* swoje przy *Jassach* popalili. *Ogień* przez 3. dni trwał nieustanny, a zapasu w *prowiantach*, było tam dla 50,000. *ludzi*.

Z *Wiednia* d. 26. *Stycz.*: Codziennie barziej ukazują się nowe *Dyspozycye* naszego *Monarchy*, dowodzące, że *Wojna* z *Portą* jest niezawodna. Oprócz *przeznaczonego* z *Carogrodu*, dla *Armii* y *Dworu Monarchy Cesarzsko-Królewskiego* *Tłumacza* *Pana Stürmer*, przyjęto ieszcze 12. *Tłumaczów* innych, z pensją od 1,500. 2,000. 2,500. y 3000. *Złotych*, na różne *miejsca Cesarzsko-Królewskich Granic* na służbę *Armii*, z tym warunkiem, ażeby każdy z nich na *wyznaczonym* sobie *miejscu*, ku *końcowi Lutego* stanął. *Cały* zaś *obozowy Dwór Cesarza*

Jmci, musi być *gotow* do *ruszenia* z *miejsca* dnia 1. *Lutego*. *Przeznaczono* ieszcze z *Wiednia* dla *Armii* 400. *harmat*, na *przystawienie* których 1000. *koni* potrzeba. *Feldmarszałkowie Lascy y Laudon*, wkrótce do *swoich Armii* wyjadą. *Leyb-Kompania Grenadyerów* ku *straży* dla *Monarchy*, wybrana z *rożnych Reymentów*, *gotować* się musi, ażeby dnia 15. *Marca* na *swoim* już *staneła* *mieyscu*. *Wszystko*, co się *ieno* do *Obozu* *ściąga*, musi być *przy Armii* na *początku Marca*. *Stychać*, że *około* tego *czasu*, *Cesarz Jmci* *wyiedzie* z *fwey Stolicy* y *lustrować* *zacznie* *cały Kordon*, *zaczęwszy* od *Galicji* aż do *Austryackiego Kraju Nadbrzeżnego*. *Takie dyspozycye* *zdaią* się *pokazywać*, że *ani* *wiele* *sobie* *dobrego* z *Negocycacyi Pokoju* *obiecują*, *ani* od *inney* *iakiey* *strony*, *namnieyszego* *nawet* *niebepieczestwa* *nie* *lękają* się.

Z *Łondynu* d. 22. *Stycz.*: *Pewny list* z *Plymouth* *pisany* *donosi*, że *tam* *zawinął* *okręt* z *Guernsey*, *ktorego* *Kapitan* *przywiozł* *tę* *wiadomość*, iż *trzy* z *wielkim* *kosztem* *do* *Morza* *wpuszczone* *kony* (*Cones*) *dla* *zabezpieczenia* *Portu Cherbourg*, *przez* *gwałtowny szturm* *w* *samey* *rzeczy* *łą* *rozładzone*. *Weyście* *do* *Portu* *tak* *przez* *to*, *iako* *y* *przez* *mnogość* *pialku* *tam* *zapędzonego*, *prawie* *zatkane* *zostało*.

Pewny z *naszych Obserwatorów* *pogody*, *według* *swoich Obserwacyi*

pilnie uczynionych, wyrachował, że w zeszłym roku 1787. mieliśmy 200. dni, w których deszcz niepadał. Tey dobrotliwości Nieba przypisujemy, że obfite mieliśmy żniwo, y dostatkiem chleba mamy, kiedy niektóre kraie insze niedostatki jego cierpią.

Wyrachowano, że w zeszłym roku w *Londonie* bito 722,112. Baranów y Jagniąt, 100,364. Wołów, 199,790. Cieląt, 157,932. Wieprzów, 72,640. Prosiąt. Barzoby się ten pomylił, któryby z porównania Konsumpcyi w *Londonie* y *Paryżu*, chciał dochodzić ludności proporcjonalney Obywatelów Miast obudwu; ponieważ *London* jest Portem, do którego na rok wiele tysięcy okrętów zawia, y podczas bawienia się tam swojego, ludzie okrętowi konsumpcyą czynią; y procz tego, w dalszą drogę morską zapasy biorą; co się mówić niemoże o *Paryżu*, który Portu niema.

Pewny człowiek mający piękne go Tygrysa, którego za pieniądze pokazywał, y za którego iemu już dawano 200. *Gwineów*, ale ich przyjąć niechciał, poszedł z Tygrysem namienionym w zeszłym tygodniu do *Norwich*. Podczas drogi w *Austeryi*, Tygrys wyłamał się ze swojej klatki. Szczęściem nikogo z ludzi niebyło w izbie wtedy, kiedy się on z swojej klatki wydobył. Wywarł przeto swoją zaiadłość na dwie Małpy, z nim razem prowadzone, z których jedna barzo była piękna. Pożarł obie, y pół-

knął także obrożki metalowe, y lancuszki, przy których umocowane były. To sprawiło w nim gwałtowną, z której wkrótce zdechł z wielkim żalem swojego Possessora.

Z *Neapolu* dnia 12. *Stycznia*. Dnia 14. przeszłego Miesiąca wieczorem, zaczął z wyższej otworzystości *Wesuwiusza* wybuhać gęsty dym, pośrodku którego widzieć się dawały rozrzarzone ogniste kamienie do niezmierney wysokości miotane, y rozmaite figury nakształt ogromnych snopów na powietrzu formujące. Huk wielki podziemny, y łkot na powietrzu przeraźliwy, z niejakim trzęsieniem ziemi związony, przeraziły okolicznych mieszkańców. Dnia 16. wieczorem, otworzyła się ta ognista góra na nowym miejscu, u dołu wyższej góry na przeciw *Somma*. Z tey nowej rozpadliny, tak obfita lać się zaczęła roztopionych iak ołów kamieni paląca materya, czyli *Lawa*, iż na przyległej dolinie, uformowało się z teyże materyi jezioro ogniste, na półtory mili około w swym obrębie mające. Już teraz dają się widzieć dwie Otchłanie (zowiące się *Crater*) w tymże *Wesuwiuszu*. Naturaliściowie tutajsi postrzegli, iż ta Ognista Góra, znacznie w swym wierzchołku osiadła, y zniżyla się; ztąd zaś wnoszą, że przez tyle Wieków wyrzucając z siebie tyle materyi, cała jest we środku dęta y próżna; a zatem, może kiedy zapasć y wewnętrzne swe ognie przywalić y doskonale ugasić.